

عنوان مقاله:

قدم عالم؛ اتهام مشترک عین القضاة همدانی و یوهانس اکهارتوس

محل انتشار:

دوفصلنامه شناخت، دوره 7، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

فاطمه کیائی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

خلاصه مقاله:

عین القضاة همدانی و یوهانس اکهارتوس از عرفای بزرگ مسلمان و مسیحی هستند که به دلیل افکار و اندیشه‌های خود مورد سوءظن سنت دینی غالب زمانه قرار گرفته و بدعت گذار خوانده شدند. باور به قدمت زمانی عالم یکی از اتهامات مشترک آن دو است. نحوه طرح این اتهام و نیز روش هر یک در پاسخگویی بدین اتهام موضوع مقاله حاضر است و در نظر دارد ضمن توضیح چگونگی تقریر این اتهام علیه این دو، به بررسی تطبیقی پاسخ‌هایی که عین القضاة همدانی و اکهارتوس در برابر آن داده‌اند بپردازد. عین القضاة را به دلیل استعمال الفاظی مانند سرچشمه و منبع وجود، معتقد به قدمت عالم و عدم علم الهی به جزئیات دانستند. اکهارتوس را نیز معتقد به خلقت عالم از همان زمان که خدا وجود داشت، و همراه با به وجود آمدن پسر ازلی او خواندند. همچنین به دلیل باور به آفرینش نامتمایز و ازلی امور متعالی و پست او را بدعت گذار نامیدند. قاضی با طرح دوجوهی عقل / اطوار و رای عقل بدین اتهام پاسخ می‌دهد و سخن گفتن از حدوث یا قدم عالم را متعلق به ساحت عقل می‌داند، حال آنکه در طور و رای عقل دنیا و مافیها اساسا در کنار حق موجودیتی ندارند که بتوان از حدوث یا قدم آنها سخن گفت و ازل و ابد با یکدیگر برابرند. اکهارتوس نیز از طرح دوجوهی روز نفس / روز خداوند همین منظور را دنبال می‌کند و اکنون ازلی که خداوند در آن عالم را آفرید، همین لحظه می‌داند.

کلمات کلیدی:

قدم عالم، علم الهی به جزئیات، خلقت عالم، زمان، عین القضاة همدانی، یوهانس اکهارتوس

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1300072>

